Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto Nuomonė **dėl „Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl metalo pramonės konkurencingumo. ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos dalis“**

COM(2008) 108 galutinis – SEK(2008) 246

(2009/C 175/19)

Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2008 m. vasario 22 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl metalo pramonės konkurencingumo. ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos dalis

COM(2008) 108 galutinis.

Pramonės permainų konsultacinė komisija, kuri buvo atsakinga už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2008 m. lapkričio 18 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Gustav ZÖHRER, bendrapranešėjis Tomasz CHRUSZCZOW.

449–ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2008 m. gruodžio 3–4 d. (2008 m. gruodžio 3 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 160 narių balsavus už, 6 – prieš ir 7 susilaikius.

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1 Didžiulė realioji pridėtinė vertė, sukuriama metalo pramonėje ir tolesnėje gamyboje yra labai svarbi visos Europos ekonomikos vystymosi dalis. Metalo pramonė susiduria su pasauline konkurencija, pastaraisiais metais joje nuolat vyko plataus masto pokyčiai ir restruktūrizavimas.

1.2 Restruktūrizavimas ateityje bus glaudžiai susijęs su vis didesne metalo pramonės (nuo žaliavų iki tolesnio perdirbimo) vertės grandinių globalizacija. Todėl pramonės politikoje reikalingas naujas požiūris, nukreiptas į inovacijas, kvalifikaciją ir sąžiningas konkurencijos sąlygas pasaulio mastu.

1.3 Iš esmės Komitetas pritaria Komisijos komunikate pateiktai sektoriaus ypatumų analizei. Vis dėlto reikėtų atsižvelgti į tai, kad metalo pramonė nėra vienalytis sektorius ir labai sunku jį apibendrinti. Daugelis Komisijos siūlomų priemonių yra šiek tiek per daug apibendrintos. Komitetas ragina Komisiją tęsiant su šiuo komunikatu susijusį darbą parengti grafiką ir konkrečių priemonių sąrašą, skirtus ir atskiriems pasektoriams.

1.3.1 Komitetas siūlo Komisijai atlikti atskiriems sektoriams skirtus tyrimus, kuriuos papildytų EAPB patirtimi paremta vykdoma stebėsena ir socialinis dialogas.

1.4 Energetikos politikoje Komitetas ragina numatyti priemones, kurios, užtikrindamos rinkos ir kainų skaidrumą, garantuotų saugų, ilgalaikėmis sutartimis grindžiamą energijos tiekimą. Turi būti pašalintos tiekimo tinklų spragos. Be to, Komitetas nori atkreipti dėmesį į atsinaujinančių energijos šaltinių svarbą ir pačios pramonės šakos įnašą į elektros energijos ir šilumos gamybą.

1.5 Aplinkos politikoje visų pirma svarbu rasti sprendimus, kuriais būtų galima suderinti klimato apsaugos tikslus su užimtumu, augimu ir konkurencingumu pasauliniu mastu. Siekiant išvengti konkurencijos požiūriu nepalankios Europos metalo pramonės padėties, Komitetas ragina:

— pirmenybę teikti tarptautiniams susitarimams,

— skatinti plačiau naudoti geriausias ir didžiausią energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technologijas,

— atsižvelgti į esamas investicijas,

— atsižvelgiant į techninius standartus atkreipti dėmesį į atskirų sektorių gebėjimą mažinti teršalų išmetimą,

— skubiai priimti sprendimą, kuriuo būtų pripažįstamas CO_2 nutekėjimo (angl. carbon leakage) pavojus.

1.5.1 Komitetas remia Komisijos planus, susijusius su Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) direktyva, atliekų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais, REACH reglamentu ir standartizavimu, tačiau tikisi, kad atskiri pasiūlymai bus konkrečiai suformuluoti.

1.6 Ateityje žaliavų perdirbimui ir medžiagų poreikio mažinimui arba moksliniams tyrimams alternatyviųjų medžiagų srityje teks vis svarbesnis vaidmuo (tiek atsižvelgiant į svarbą aplinkos apsaugai, tiek dėl prekybos politikos).

1.7 Komitetas remia Komisijos veiksmus, skirtus aktyviau diegti inovacijas, vykdyti mokslinius tyrimus ir technologijų vystymą bei kelti kvalifikaciją. Šioje vietoje būtų galima pateikti ULCOS (Energijos taupymas ir ypač mažas CO_2 išmetalų kiekis plieno pramonėje, angl. Ultra Low CO_2 Steelmaking) projekto pavyzdį, tai – Europos plieno technologijų platformos (ESTEP) projektas. Komitetas ragina įgyvendinant antrąją Septintosios bendrosios programos dalį patikrinti jau vykdomų programų veiksmingumą, jis tikisi geresnio koordinavimo ir paramos. Ugdymo ir tęstinio mokymo srityje reikalingos didelės investicijos į kvalifikacijos kėlimą.

1.8 Su pasauline konkurencija susiduriančiai metalo pramonei labai svarbūs yra prekybos politikos klausimai. Komitetas pritaria Komisijos nuomonei, kad sprendžiant prekybos politikos klausimus būtina plėtoti aktyvų dialogą su trečiosiomis šalimis. Vis dėlto ir toliau reikia turėti Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklėms neprieštaraujančių prekybos politikos priemonių, nukreiptų prieš praktiką, galinčią daryti žalą ES metalo pramonei arba ją diskriminuoti.

1.9 Metalo pramonė susiduria su plataus masto socialiniais iššūkiais, pavyzdžiui:

— tolesnis restruktūrizavimas,

— darbuotojų senėjimas,

— kylantys reikalavimai kvalifikacijai,

— darbų sauga ir sveikatos apsauga.

Komitetui šiek tiek keista, kad Komisija komunikate nepateikia jokių konkrečių priemonių arba rekomendacijų dėl socialinių aspektų. Jis ragina Komisiją (ir toliau) remti socialinį dialogą aptariamuose sektoriuose, nes tai yra tinkama vieta tokiems klausimams spręsti.

2. **Paaiškinimas ir komunikato turinys**

2.1 Šiame komunikate vertinamas metalo pramonės konkurencingumas ir pateikiamos rekomendacijos ateičiai. Komunikatas papildo 2005 m. Komisijos komunikatą dėl ES pramonės politikos, kuriame paskelbta keletas sektorių iniciatyvų, įskaitant Komunikatą dėl žaliavų ir energijos tiekimo poveikio Europos metalo pramonės konkurencingumui vertinimo ([1]). Komunikate taip pat nagrinėjama 2007 m ([2]). pramonės politikos laikotarpio vidurio apžvalga.

2.2 Kadangi metalo pramonėje sunaudojama ypač daug energijos, šiam sektoriui tiesioginės įtakos turi Bendrijos politinės priemonės energetikos ir klimato kaitos srityse. 2007 m. kovo mėn. Europos Vadovų Taryba pabrėžė, kad „energijai imlus sektorius yra labai svarbus“ ir kad „reikia imtis ekonomiškai veiksmingų priemonių, kad būtų padidintas tokių Europos pramonės šakų konkurencingumas ir sumažintas poveikis aplinkai“. Šiuo požiūriu Komisijos pateiktuose 2008 m. sausio 23 d. pasiūlymuose priimti teisės aktus dėl su klimatu susijusių veiksmų ir atsinaujinančių energijos šaltinių nagrinėjama ypatinga energijai imlių pramonės šakų, kurios yra tiesiogiai veikiamos pasaulinės konkurencijos, padėtis.

2.3 Komisija siūlo 16 veiksmų energetikos, aplinkos, standartizavimo, inovacijų, mokslinių tyrimų ir technologijų vystymo, kvalifikacijos, išorės santykių ir prekybos politikos srityse.

3. **Bendrosios pastabos**

3.1 Kaip ir 2006 m. balandžio 20 d. nuomonėje dėl Komisijos komunikato „Bendrijos Lisabonos programos įgyvendinimas. Politikos nuostatos ES gamybai stiprinti siekiant labiau integruoto požiūrio į pramonės politiką“ (COM(2005) 474 galutinis), Komitetas iš esmės pritaria Komisijos siūlomiems sektoriui skirtiems veiksmams, kuriais siekiama didinti konkurencingumą ir užtikrinti užimtumą.

3.2 Europos metalo pramonė yra vienas iš svarbiausių sektorių, nuo kurių priklauso daugelio ūkio šakų vertės grandinė. Skaičiavimai rodo, kad, pavyzdžiui, nuo plieno pramonės priklausančių pramonės šakų apyvarta siekia 3 157 mlrd. eurų ir jose dirba 23 mln. darbuotojų (žr. I priedą). Deja, nepateikiami skaičiavimai kitoms metalo pramonės šakoms. Plieno gaminiai plačiai naudojami kaip statybinė medžiaga, ypač energiją tausojančiuose infrastruktūros statiniuose. Todėl tolimesnė Europos raida ir gebėjimas prisitaikyti prie klimato kaitos visų pirma priklauso nuo patikimo ES rinkos aprūpinimo plienu.

3.2.1 Dabartinės finansų rinkos krizės sąlygomis, Komiteto nuomone, svarbu pabrėžti, kad didžiulė realioji pridėtinė vertė, sukuriama metalo pramonėje ir tolesnėje gamyboje, labai prisideda prie visos Europos ekonomikos vystymosi. Pagrindinis vaidmuo, kurį daugelyje sričių atlieka Europos metalo pramonė, yra ir kitų pramonės šakų konkurencingumo pagrindas. Ši praktinė patirtis Europoje turi būti išsaugota ir toliau plėtojama.

Metalo pramonė susiduria su pasauline konkurencija, pastaraisiais metais joje nuolat vyko plataus masto pokyčiai ir restruktūrizavimas. Šie procesai padėjo gerinti konkurencingumą, tačiau tuo pačiu labai sumažino darbo vietų skaičių. Vis dėlto šie restruktūrizavimo procesai vyko ne tik siekiant tobulinti technologijas arba didinti gamybos našumą. Iš dalies jie taip pat vyko todėl, kad kai kurios gamybos rūšys (pavyzdžiui, žaliavinio aliuminio gamyba) iš Europos buvo perkeltos į kitus regionus, nes tam tikrą vaidmenį atlieka energijos sąnaudos, aplinkosaugos reikalavimai ir atstumas iki žaliavų. Šis procesas dar nesibaigė ir galima prognozuoti tolesnį restruktūrizavimą. Restruktūrizavimas ateityje bus glaudžiai susijęs su vis didesne metalo pramonės (nuo žaliavų iki tolesnio perdirbimo) vertės grandinių globalizacija.

([1]) COM(2005) 474 galutinis, II priedas.
([2]) COM(2007) 374 galutinis, 2007 7 4.

3.3 Vykstančios diskusijos dėl klimato apsaugos ypač aktualios šioms pramonės šakoms, nes joms sunaudoja daug energijos. Šiuo atveju svarbu ne tik išsaugoti konkurencingumą, bet ir užtikrinti užimtumą šiose pramonės šakose. Todėl 2008 m. birželio 3 d. išvadose Konkurencingumo taryba taip pat prašo Komisijos ir valstybių narių „… toliau aktyviai diskutuoti su pramonės atstovais ir su trečiosiomis šalimis dėl sektorinių požiūrių, kad būtų paskatinta imtis veiksmingų priemonių sumažinti išmetamų šiltnamio dujų kiekį, tokiu būdu sprendžiant CO_2 nutekėjimo problemą“.

3.4 Be to, Komitetas pritaria Komisijos atliktos sektoriaus ypatumų analizės išvadoms. Vis dėlto reikėtų atsižvelgti į tai, kad komunikatas remiasi anksčiau atliktu darbu, pradėtu dar 2004 m., ir kad metalo pramonė nėra vienalytis sektorius.

3.4.1 Tačiau dar yra neaiškumų, susijusių su nagrinėjamų sektorių atskyrimu. Apibrėždama veiklą Komisija remiasi NACE kodu 27, tačiau dokumentuose (Komunikate ir priede) pateikti duomenys atspindi tik kai kuriuos pasektorius (pirminė pramonė ir dalinis perdirbimas). Komisija turėtų pateikti tikslesnį apibūdinimą, nes atsižvelgiant į įvairių pasektorių (26 pramonės sektoriai ir 5 grupės pagal NACE kodą 27) ir įvairių struktūrų (žaliavų pramonėje vyrauja didelės įmonės, o perdirbamojoje – MVĮ) įvairovę sunku pateikti bendrą nuomonę.

3.5 Komunikate Komisija siūlo nemažai priemonių, kuriomis siekiama pagerinti sąlygas susijusiems pramonės sektoriams. Jas reikia vertinti atsižvelgiant į kitus, ko gero, vieni kitiems prieštaraujančius Bendrijos politinius tikslus, kuriuos tenka svarstyti tuo pačiu metu. Todėl Komitetas apgailestauja, kad daugelis pasiūlymų yra šiek tiek per daug apibendrinti, ir ragina Komisiją tęsiant su šiuo komunikatu susijusį darbą parengti grafiką ir konkrečių priemonių sąrašą, kuris taip pat būtų skirtas atskiriems pasektoriams. Tai visų pirma būtina todėl, kad sprendimai dėl investicijų metalo pramonėje yra vidutinės trukmės ir ilgalaikiai ir tokios priemonės jiems darys poveikį.

3.5.1 Komitetas siūlo bendradarbiaujant su suinteresuotais subjektais atlikti paklausos, gamybos bei technologijų raidos atskiruose sektoriuose tyrimus, kuriuos papildytų EAPB patirtimi remiantis vykdoma stebėsena ir socialinis dialogas. Plieno pramonė galėtų būti pavyzdys. EAPB sutartyje buvo numatyta rinkti geležies ir plieno sričių duomenis, kurie būtų gerokai išsamesni už bendrus pramonės statistinius duomenis. 2002 m. pasibaigus galioti EAPB sutarčiai Europos plieno pramonėje buvo dedamos pastangos ir pasiekta, kad bent jau pereinamuoju laikotarpiu būtų toliau renkami kai kurie svarbūs statistiniai duomenys, kurių neatspindi bendra pramonės statistika. Europos lygiu tai buvo įgyvendinta Reglamentu (EB) Nr. 48/2004. Komitetas pasisako už tai, kad būtų pratęsta nustatyta reglamento galiojimo trukmė ir siūlo taip pat ir kitose metalo pramonės srityse rinkti panašaus išsamumo duomenis, kadangi vis dažniau susiduriama su tuo, kad bendri pramonės statistiniai duomenys nėra pakankamai informatyvūs norint daryti išvadas, kokių konkrečių politinių veiksmų reikia imtis.

4. **Konkrečios pastabos dėl Komisijos pasiūlymų**

4.1 *Energetikos politika*

4.1.1 Kaip teisingai nurodė Komisija, tokie svyravimai, kaip pastarasis staigus dujų ir elektros energijos kainų augimas, ir apribojimai, susiję su energijos tiekimo užtikrinimu pagal ilgalaikes sutartis, mažina ES metalo pramonės konkurencingumą.

4.1.2 Būtinos priemonės, kurios leistų geriau prognozuoti kainų raidą, užtikrintų didesnį rinkos skaidrumą ir galimybę laisvai pasirinkti energijos tiekėją. Siekiant šio tikslo turės būti prisidedama ir rengiant teisės aktus, ir pripažįstant, kad taikoma praktika neprieštarauja Bendrijos teisei.

4.1.3 Ilgalaikių sutarčių sudarymo galimybių įvertinimas yra viena svarbiausių priemonių siekiant geriau numatyti tiekimo sąlygas. Taip pat būtina apsvarstyti, ar susiję energijos tiekėjai gali dalyvauti ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemoje.

4.1.4 Būtina pašalinti energijos perdavimo infrastruktūros (transeuropinių tinklų) spragas, kad būtų užtikrintos galimybės visoms suinteresuotoms bendrovėms patekti į energijos rinką.

4.1.5 Ilgalaikėje perspektyvoje svarbus veiksnys, lemiantis nepriklausomą ES pramonės aprūpinimą energija, yra platesnis atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas. Metalo pramonė padeda sėkmingai įgyvendinti ES politiką, skatinančią gaminti daugiau energijos (elektros energija ir šiluma) iš atsinaujinančių šaltinių. Plieno gamybos procesuose ir koksavimo įmonėse susidaro vertingos dujos, t.y. aukštakrosnių dujos, konverterių dujos (dujos, susidarančios plieno lydymo metu pučiant deguonį) ir koksavimo dujos. Šiose dujose yra skirtinga anglies monoksido (konverterių dujose – iki 65 proc.), anglies dioksido, azoto ir vandenilio (koksavimo dujose – iki 60 proc.) koncentracija. Šias dujas reikėtų ne šalinti arba deginti, o sėkmingai panaudoti elektros ir (arba) šilumos energijai gaminti. Šios technologijos jau ir šiandien nemažai kur taikomos, tačiau turi būti dedamos pastangos, kad jos būtų vystomos toliau.

4.1.6 Be to, Komitetas nurodo, kad energetikos politikos temą jis nagrinėjo kelete kitų nuomonių (paskutinį kartą – CCMI/052 ir įvairiose TEN nuomonėse).

4.2 *Aplinkos politika*

4.2.1 Metalo pramonėje galioja daug ES aplinkos politikos nuostatų, kurių įgyvendinimas ir laikymasis nuolat reikalauja, kad įmonės suderintų skirtingus tikslus (pavyzdžiui, vengimas išmesti kenksmingas medžiagas iš dalies susijęs su didesnėmis energijos sąnaudomis, o tai nenaudinga energijos vartojimo efektyvumo požiūriu). Be abejonės, dalis metalo pramonės priklauso energijai imlioms šakoms, kurios susiduria su stipria tarptautine konkurencija dėl sąnaudų. Šios pramonės šakos priklauso daugiausiai CO_2 išmetančioms šakoms. Jei Komisijos numatytos klimato kaitą stabdančios priemonės, ypač ES prekybos apyvartiniais taršos

leidimais sistemos išplėtimas, metalo pramonėje būtų įgyvendinamos netaikant papildomų apribojimų, dėl to gali būti investuojama kitose šalyse (jau šiuo metu pastebimas investicijų perkėlimas) ir prarandamos darbo vietos (CO_2 nutekėjimo pavojus). Vis dėlto numatomo poveikio klimato kaitai nebus, kol šio tikslo neims siekti visos šalys.

4.2.2 Todėl pirmenybė visų pirma turi būti teikiama įpareigojančioms tarptautinėms sutartims, numatančioms aiškius jų įgyvendinimo veiksmingumo ir kontrolės kriterijus, kad Europos pramonė nebūtų įstumta į konkurencijos požiūriu nepalankią padėtį, o su klimato kaita būtų kovojama pasauliniu lygiu.

4.2.3 Didelė metalo pramonės įmonių dalis jau anksčiau nemažai investavo į energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančias technologijas. Pavyzdžiui, Europos plieno pramonė pirmauja CO_2 išmetimo mažinimo srityje, daugelyje įmonių buvo pasiektas technologiškai įmanomas teršalų išmetimo gamybos metu mažinimo lygis. Tikslas iki 2020 m. išmetamų šiltnamio dujų kiekį sumažinti 21 proc. (skaičiuojant nuo 2005 m. lygio) turėtų būti nustatytas visiems ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemai priklausantiems sektoriams (energetikos pramonei ir energijai imliems sektoriams); skiriant įpareigojimus būtina atsižvelgti į atskirų sektorių gebėjimą mažinti išmetamų teršalų kiekį įvertinant technines galimybes ir neribojant gamybos pajėgumų.

4.2.3.1 Taryba nustatė, kad numatomais tarptautiniais susitarimais bus patvirtintas daug aukštesnis tikslas – CO_2 išmetimą sumažinti iki 30 proc. Komitetas pažymi, kad būtina paaiškinti, kokiose srityse turėtų būti siekiama šio sumažinimo. Be abejonės, tai turi vykti ne vien tik šiuo metu ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemai priklausančiuose sektoriuose. Komiteto nuomone, taip pat būtina daug dėmesio skirti priemonėms, pavyzdžiui, pastatų izoliavimo, transporto ir eismo organizavimo arba bendrojo energijos vartojimo efektyvumo srityse.

4.2.4 Todėl, Komiteto nuomone, įgyvendinant priemones pirmenybė turėtų būti teikiama geriausioms ir didžiausią energijos vartojimo efektyvumą užtikrinančioms technologijoms, o vėliau – moksliniams tyrimams ir technologijų vystymui, vykdomam šių technologijų ir naujų medžiagų gerinimo srityje. Tiek įgyvendinant ES lygmens priemones, tiek derantis dėl tarptautinio susitarimo dėl klimato apsaugos būtina atsižvelgti į technikos standartus.

Šiuo klausimu Komisija turėtų kuo skubiau parengti planą, į kurį būtų įtrauktos visos numatytos priemonės ir žingsniai, kad būtų išvengta papildomo neaiškumo pramonės srityje. Todėl Komitetas primena Komisijos pasiūlymo dėl Bendrijos prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos ([3]) 10b straipsnį.

4.2.5 Kalbant apie TIPK direktyvą, Komitetas pritaria Komisijos derinimo ketinimams, nes tai ypač prisidėtų prie teisės aktų supaprastinimo ir geresnės teisėkūros. Vis dėlto kodifikuotoje direktyvoje turi būti atsižvelgiama į individualų technologijų vystymo lygį, kuris turėtų tapti pagrindu sertifikuojant ir eksploatuojant pramonines zonas. ES metalo pramonės konkurencingumui neturi trukdyti reikalavimai, kurie nėra suderinami su technologijų galimybėmis.

4.2.6 Komitetas iš esmės pritaria Komisijos pasiūlymams dėl atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų, REACH reglamento ir standartizavimo, tačiau tikisi, kad atskiri pasiūlymai bus konkrečiai suformuluoti.

4.3 *Inovacijos, moksliniai tyrimai ir technologijų vystymas, kvalifikacija*

4.3.1 Komitetas remia Komisijos veiksmus, kuriais skatinama aktyviau diegti inovacijas, vykdyti mokslinius tyrimus, vystyti technologijas ir kelti kvalifikaciją.

4.3.2 ESTEP, siūlydama plataus užmojo mokslinių tyrimų ir technologijų vystymo programas (įgyvendindama savo Strateginių mokslinių tyrimų darbotvarkę (SMTD)), skatinančias tvarų konkurencingumą, prisideda prie to, kokia bus ateitis. Pagrindinis šios darbotvarkės tikslas – mažinti neigiamą procesų poveikį aplinkai ir kurti šiuolaikinius produktus, turinčius didesnę pridėtinę vertę ir veiksmingesnius visą eksploatavimo laiką. Pavyzdžiui, ULCOS (angl. Ultra Low CO_2 Steelmaking) yra pirmasis didelis ESTEP projektas, kuriuo siekiama gerokai sumažinti išmetamo CO_2 kiekį. Tai plačiausio užmojo šios srities projektas pasaulyje, jau sulaukęs didelės sėkmės: pasirinkti keturi perspektyvūs procesai, kurie dabar turi būti išbandyti pramoniniu mastu ir susieti su CO_2 surinkimo ir saugojimo technologijomis. Plieno technologijų platforma taip pat netiesiogiai padeda spręsti klimato apsaugos ir energetikos problemas: kuriami visiškai perdirbami lengvi plieno produktai, pavyzdžiui, automobilių pramonei bei statyboms, ir taikomi nauji veiksmingi sprendimai perspektyviems energijos šaltiniams (pavyzdžiui, vėjo energijai) vystyti.

4.3.3 Darbuotojų mokymas ir kvalifikacijos kėlimas yra svarbi Europos metalo pramonės sektoriaus tvarumo prielaida, todėl būtinos didelės investicijos kvalifikacijai gerinti, pavyzdžiui, pritraukiant gabius aukštųjų mokyklų absolventus ir plėtojant mokymąsi visą gyvenimą, ypač e. mokymąsi. Siekiant šio visai visuomenei svarbaus tikslo būtina ir ES, ir aukštųjų mokyklų pagalba ([4]).

4.3.4 Vis dėlto Komitetas taip pat ragina įvertinti jau vykdomų programų veiksmingumą. Pavyzdžiui, ESTEP įgyvendinamos SMTD rezultatai 7-osios bendrosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programos pirmojo konkurso metu buvo nuviliantys (mažiau nei 10 proc. sėkmingų paraiškų), nes konkursai tikriausiai neatitinka SMTD prioritetų. Antrojoje 7-osios bendrosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programos dalyje tikimasi geresnio koordinavimo ir didesnės paramos.

([3]) COM(2008) 16 galutinis, 2008 1 23.

([4]) Šioje vietoje reikėtų pažymėti, kad metalo pramonėje jau esama iniciatyvų skatinti (didinti) metalo srities specialistų judumą Europoje, pavyzdžiui, „Europos metalo sąjungos pasas“ (www.emu-pass.com).

4.4 *Išorės santykiai ir prekybos politika*

4.4.1 Komitetas pritaria Komisijos požiūriui teikti pirmenybę pramonės aprūpinimui žaliavomis. Vis dėlto šiuo atveju būtina atkreipti dėmesį į tai, kad tai nėra vien išorės santykių ir užsienio prekybos klausimas, kaip buvo pareikšta Komiteto nuomonėje CCMI/056 dėl neenergetinių medžiagų kasybos pramonės Europoje. Šioje vietoje reikėtų nurodyti, kad ateityje žaliavų perdirbimui ir medžiagų sunaudojimo mažinimui arba moksliniams tyrimams alternatyviųjų medžiagų srityje teks vis svarbesnis vaidmuo (ne tik atsižvelgiant į prekybos politikos klausimus, bet ir į svarbą aplinkos apsaugai).

4.4.2 Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į tai, kad daugelyje žaliavų sektorių dominuoja keletas pasaulinių koncernų, kurie diktuoja kainas.

4.4.3 Komitetas pritaria Komisijos nuomonei, kad sprendžiant prekybos politikos klausimus būtina plėtoti glaudų ekonominį dialogą su trečiosiomis šalimis. Vis dėlto kovojant su praktika, kuri kliudo ES metalo pramonei arba ją diskriminuoja, ir toliau reikalingos PPO taisyklėms neprieštaraujančios prekybos politikos priemonės ir aiškūs signalai, kad jos bus taikomos, jei dialogu nebus pasiekta pažangos.

4.5 *Socialiniai aspektai*

4.5.1 Atsižvelgiant į iššūkius, pavyzdžiui, darbo jėgos senėjimą (visų pirma plieno pramonėje), reikalavimus kvalifikacijai ir toliau vykstančius struktūrinius pokyčius, Komitetą stebina tai, kad Komisija neįgyvendina jokių priemonių ir pramonei neteikia siūlymų, susijusių su socialiniais aspektais, apie kuriuos ji kalba savo komunikate.

4.5.2 Ypatingą dėmesį reikia skirti darbų saugos ir sveikatos apsaugos klausimams, kadangi metalo pramonė priklauso didesnės rizikos pramonės šakoms.

4.5.3 Komitetas nori dar kartą atkreipti dėmesį į socialinio dialogo svarbą.

2008 m. gruodžio 3 d., Briuselis.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas

Mario SEPI

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto generalinis sekretorius

Martin WESTLAKE